

CARACTERISTICI INOVATOARE ALE CONVENȚIEI

Convenția Lanzarote reprezintă un mare pas înainte în prevenirea infracțiunilor de natură sexuală comise asupra copiilor, în urmărirea penală a făptașilor și în protecția copiilor victime. Pornind de la standardele juridice existente la nivel internațional și regional, Convenția le dezvoltă astfel încât să cuprindă și să incrimineze toate infracțiunile de natură sexuală comise împotriva copiilor, indiferent dacă acestea sunt sau nu comise în scop comercial.

Protecția copiilor constituie fundamentul acestei Convenții. Aceasta urmărește respectarea drepturilor copiilor, asigurarea bunăstării acestora, luarea de măsuri care vin în întâmpinarea opiniilor, nevoilor și preocupărilor lor, și realizarea oricărei acțiuni ținând mereu cont de interesul superior al copilului.

Convenția Lanzarote cere statelor să asigure toate informațiile necesare, într-un cadru formal sau non-formal, instruind copiii în ce privește riscurile exploatarei sexuale și ale abuzului sexual, precum și modalitățile prin care se pot apăra și solicita ajutor.

Convenția Lanzarote este primul instrument juridic internațional care impune incriminarea ademenirii copiilor în scopuri sexuale („grooming”). Incidența acestui nou tip de infracțiune, facilitată de tehnologiile de informare și comunicare, a crescut rapid în ultimii zece ani, iar Convenția Lanzarote are rolul unui instrument esențial ce obligă statele să protejeze copiii împotriva acestei forme de violență sexuală și să urmărească penal autorii respectivelor infracțiuni.

Ținând cont de caracterul transnațional al infracțiunilor de natură sexuală comise asupra copiilor, Convenția Lanzarote cuprinde „principiul extraterritorialității”, însemnând că cetățenii unui stat parte sau cei care au reședința în acel stat pot fi urmăriți penal pentru anumite infracțiuni chiar dacă acestea sunt comise în afara țării.

Convenția Lanzarote încurajează statele să instituie programe sau măsuri de intervenție care să vizeze persoanele ce săvârșesc infracțiuni de natură sexuală, astfel încât să prevină repetarea unor asemenea infracțiuni comise împotriva copiilor. Respectivul intervenții pot să nu facă parte neapărat din sistemul penal de sancțiuni, în schimb pot fi parte din sistemele de asistență medicală și de protecție socială.

Convenția Lanzarote stabilește o serie de criterii comune menite să asigure implementarea în toate țările a unui cadru juridic penal ce presupune sancțiuni eficace, proporționale și descurajante. Un aspect important este acela că statele trebuie să extindă orice termene de prescripție aferente infracțiunilor de natură sexuală comise împotriva copiilor, pentru ca procedurile penale să poată fi demarate după ce victima a atins vârsta majoratului.

Drepturile copilului în cadrul Consiliului Europei:

- ▶ www.coe.int/children

Contact:

- ▶ children@coe.int

Website Convenția Lanzarote:

- ▶ www.coe.int/children/lanzarote

Contact:

- ▶ lanzarote.committee@coe.int

www.coe.int

Consiliul Europei este principala organizație de apărare a drepturilor omului de pe continent. Din organizație fac parte 47 de state membre, dintre care 28 sunt membre ale Uniunii Europene. Toate statele membre ale Consiliului Europei au aderat la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, tratat conceput pentru a proteja drepturile omului, democrația și statul de drept. Implementarea Convenției în statele membre este monitorizată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

RON

CONVENȚIA CONSILIULUI EUROPEI PRIVIND PROTECȚIA COPIILOR ÎMPOTRIVA EXPLOATĂRII SEXUALE ȘI A ABUZULUI SEXUAL

CONVENȚIA LANZAROTE

Instrument global pentru protecția copiilor împotriva violenței sexuale

Construind o Europă cu și pentru copii

CONSOLIDAREA CADRULUI JURIDIC INTERNAȚIONAL

Exploatarea sexuală și abuzul sexual sunt printre cele mai grave forme de violență împotriva copiilor. Conform estimărilor, în Europa, aproximativ unul din cinci copii este victima unei forme de violență sexuală, iar în aproape 80% din cazuri, agresorul este o persoană cunoscută copilului. Violența sexuală împotriva copiilor poate lua multiple forme precum: abuzul sexual ce are loc în familie sau în cercul de persoane de încredere, exploatarea sexuală prin intermediul prostituției sau materialele reprezentând abuzuri sexuale asupra copiilor, violența sexuală facilitată de Internet, și agresiunea sexuală din partea semenilor.

Începând cu anii 1990, exploatarea sexuală a copiilor și abuzul sexual asupra acestora reprezintă o preocupare tot mai mare. Articolul 34 din Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului (CDC) prevede obligația statului de a proteja copiii împotriva acestei forme de violență. În anul 2000, Protocolul Facultativ (la CDC) referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă a constituit o consolidare în plus a măsurilor de protecție juridică a copiilor împotriva violenței sexuale, dedicând un întreg instrument juridic prevenirii și protecției împotriva acestor infracțiuni.

Convenția Lanzarote este primul tratat regional dedicat în mod special protecției copiilor împotriva violenței sexuale. Adoptată în Lanzarote, Spania, în 2007, aceasta a intrat în vigoare în 2010 și a fost semnată de către toate statele membre ale Consiliului Europei.

Infracțiunile prevăzute de Convenția Lanzarote reprezintă un minim consens, ceea ce înseamnă că este încurajată stabilirea unor standarde mai înalte la nivelul cadrului juridic intern al unui stat. O astfel de armonizare prezintă numeroase beneficii în combaterea infracțiunilor împotriva copiilor, atât la nivel național, cât și internațional, cum ar fi, de exemplu:

- ▶ reducerea riscului ca agresorii să aleagă să comită acte infracționale într-un stat parte în care regulile sunt mai puțin stricte;
- ▶ creșterea comparabilității datelor la nivel național și regional; și
- ▶ facilitarea cooperării internaționale.

CE TREBUIE SĂ FACĂ STATELE PĂRȚI LA CONVENȚIE?

— Convenția Lanzarote obligă statele să asigure un răspuns holistic la problema violenței sexuale împotriva copiilor, printr-o „**abordare bazată pe cele 4 P-uri**”: Prevenire, Protecție, Urmărire Penală și Promovarea cooperării la nivel național și internațional.

Prevenire

- ▶ Copiii ar trebui să fie informați cu privire la riscurile exploatării sexuale și ale abuzului sexual și ar trebui să poată să-și asigure protecția;
- ▶ Persoanele care lucrează cu copiii, ar trebui să treacă printr-un proces de verificare a antecedentelor/filtru (screening) și apoi să beneficieze de instruire;
- ▶ Programele sau măsurile de intervenție adresate persoanelor care săvârșesc infracțiuni de natură sexuală (fie că sunt condamnate sau doar potențiali autori ai unor astfel de infracțiuni) ar trebui monitorizate în mod regulat.

Protecție

- ▶ Raportarea oricărei suspiciuni privitoare la un eventual caz de exploatare sexuală sau abuz sexual ar trebui încurajată;
- ▶ Ar trebui înființate linii de asistență (helpline) telefonice sau pe internet;
- ▶ Ar trebui stabilite programe care să asigure sprijin victimelor și familiilor acestora;
- ▶ Ar trebui asigurate servicii de asistență terapeutică și asistență psihologică de urgență;
- ▶ Ar trebui instituite proceduri judiciare prietenoase pentru copii, care să mențină siguranța victimei și să protejeze intimitatea, identitatea și imaginea acesteia. De precizat că numărul interviurilor cu copiii victime ar trebui limitat, iar interviul în sine ar trebui realizat într-un loc în care copilul se simte în largul său, de către profesioniști cu pregătire specială în acest sens.

Urmărire penală

— Convenția Lanzarote prevede ca următoarele acte specifice să fie incriminate în toate statele părți la Convenție:

Abuzul sexual asupra copilului

— Acesta se referă la activitățile sexuale practicate de un adult cu un copil. Chiar dacă copilul a atins vârsta consimțământului sexual prevăzută în legislația națională, tot se consideră abuz sexual dacă adultul folosește constrângerea, forța sau amenințările, sau dacă adultul abuzează de o poziție de încredere, autoritate sau influență, sau profită de o situație de vulnerabilitate deosebită a copilului.

Prostituția infantilă – Exploatarea sexuală prin intermediul prostituției

— Aceasta este orice formă de exploatare sexuală a copilului care presupune ca acesta să fie recrutat sau constrâns să practice prostituția sau determinat să participe la prostituție în schimbul (promisiunii) unei sume de bani sau oricărei alte forme de remunerare sau foloase.

Pornografia infantilă – Materiale reprezentând abuzuri sexuale asupra copiilor

— Aceasta se referă la orice material care înfățișează un copil implicat într-un comportament sexual explicit, real sau simulat, sau orice reprezentare a organelor sexuale ale unui copil, în principal cu scop sexual. Infracțiunea poate fi comisă prin producerea unui astfel de material, oferirea sau punerea la dispoziție a acestuia, distribuirea sau transmiterea sa, procurarea sa pentru sine sau pentru o altă persoană, deținerea sa și obținerea cu bună știință a accesului la acesta.

Participarea unui copil în spectacole pornografice – Exploatarea unui copil în spectacole de natură sexuală

— Această infracțiune include recrutarea, constrângerea sau provocarea unui copil în vederea participării în spectacole de natură sexuală, sau obținerea unui profit de orice natură din participarea unui copil în astfel de spectacole. De asemenea, include și asistarea, cu bună știință, la astfel de spectacole care implică participarea copiilor.

Coruperea copiilor

— Se referă la determinarea unui copil, care nu a atins vârsta consimțământului sexual, să asiste la orice tip de activitate sexuală. Aceasta nu înseamnă că acel copil trebuie să ia parte la respectiva activitate sexuală. Simplul fapt că un copil este pus să asiste la astfel de acte trebuie incriminat.

Ademenirea copiilor în scopuri sexuale

— Această infracțiune, numită și „grooming”, se referă la propunerea făcută cu intenție de către un adult pentru a întâlni un copil care nu a atins încă vârsta consimțământului sexual, în scopul comiterii unui abuz sexual asupra acestuia sau al exploatării sexuale a acestuia. Convenția Lanzarote precizează faptul că astfel de propuneri sunt făcute prin intermediul tehnologiilor de informare și comunicare, și se referă la situațiile în care infractorul a întreprins acțiuni concrete pentru a se întâlni față-n față cu copilul respectiv. Cu toate acestea, Comitetul Lanzarote, împuternicit să interpreteze Convenția, recomandă statelor să ia în calcul extinderea incriminării și la cazurile în care abuzul sexual nu este un rezultat al întâlnirii în persoană, ci este comis exclusiv în mediul online.

Promovarea cooperării la nivel național și internațional

— La nivel național, Convenția subliniază importanța adoptării și implementării unor politici integrate valabile la scară națională, care să fie eficiente, coordonate și cuprinzătoare.

— La nivel internațional, cooperarea ajută statele în identificarea și analiza problemelor, în găsirea și aplicarea unor soluții comune, în schimbul de date și cunoștințe de specialitate, combaterea impunității și îmbunătățirea măsurilor de prevenire și protecție.

Monitorizarea implementării Convenției Lanzarote

— Comitetul părților la Convenție, cunoscut și sub numele de Comitetul Lanzarote, este organismul instituit în scopul monitorizării modului concret în care statele părți la Convenție aplică eficient acest document în practică la nivel de legislație și politici.

— Procedura de monitorizare este împărțită în runde, fiecare rundă vizând o anumită arie tematică și asigurând monitorizarea simultană a tuturor statelor. Scopul este acela de a crea în toate statele o dinamică propice în jurul unui anumit aspect al Convenției Lanzarote, care la rândul său favorizează schimbul de practici promițătoare și permite depistarea inadvertențelor sau dificultăților prezente în legislația sau politicile naționale existente în statele respective. Astfel, Comitetul obține o imagine generală comparativă a situației în toate statele părți la Convenție.

— De asemenea, Comitetul Lanzarote are misiunea de a facilita colectarea, analiza și schimbul de informații, experiență și bune practici între state, în scopul îmbunătățirii capacității acestora de a preveni și combate exploatarea sexuală a copiilor și abuzul sexual asupra acestora. În acest sens, Comitetul Lanzarote interacționează cu societatea civilă și alți actori relevanți, asigurând membrilor săi o platformă largă și interactivă de consolidare a capacităților.

CUM POATE FI UTILIZATĂ CONVENȚIA LANZAROTE ÎN STATELE CARE NU SUNT MEMBRE ALE CONSILIULUI EUROPEI

— Violența sexuală împotriva copiilor este un fenomen care se regăsește peste tot în lume. Convenția Lanzarote a fost concepută pornind de la înțelegerea faptului că măsurile menite să abordeze această problemă cu caracter global nu ar trebui limitate la o anumită zonă geografică. Prin urmare, orice țară din lume poate adera la această Convenție.

— Fiind un instrument cuprinzător în sprijinul unor intervenții naționale ample în cazurile de violență sexuală împotriva copiilor, Convenția Lanzarote este o sursă de îndrumare și inspirație pentru orice guvern din lume care dorește să abordeze această problemă gravă prin consolidarea cadrului său juridic.

— Convenția asigură totodată o bază solidă care permite societății civile și altor actori relevanți să desfășoare activități de advocacy în favoarea unui răspuns guvernamental îmbunătățit vizavi de toate formele de violență sexuală împotriva copiilor.

OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Implementarea Convenției Lanzarote contribuie la îndeplinirea angajamentului de referință asumat de către liderii lumii în cadrul Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, conform căruia până în 2030 se va pune capăt abuzului, exploatării, traficului și tuturor formelor de violență și tortură împotriva copiilor.